

ABONAMENTUL:

an 160 Lei

autorității, insti-
țiuni 250 Lei

emplarul 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACȚIA

ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada V. Alexandri No. 6

Declin

Nimeni — credem — nu mai îndoiește de faptul că am ajuns în declin. In-aga noastră viață economică ruina stă la baza acestui fapt constat și nici mai poate fi vorba de o simplă presumpție ci de un fapt împlinit. Atunci când țărâna, clasa de ordine de producție, a ajuns să nu numai sărăcită dar, și toată sărăcia ei, chiar și exploatată cu concursul guvernărilor, — balanța încalcătoare a stării noastre a o adâncă înclinare spre ruinare complectă. Ultimele cifre pe cari le plăsestatul drept premiu de exportatorilor din țară dovedesc că ministrul nostru de agricultură a pornit pe căi greșite și, observând greșelile, continuă totuși să experimenteze nenorocita-ge a premiilor și pe mai departe pe spinarea țărâni-

Lăsat să fie exploatat, plusul își vinde recolta pe prețuri absurd de mici, și prețuri ireale, cari nu prezintă nici o rentabilitate a muncii lui, nici un profit și astfel ajuns într-o stare de o impresionabilă miserie nu-și mai poate plăti datoriile, pierzând și orice credit ce-l mai are. Ne putând plăti datoriile și dăruind nu-l mai împrumut, și, totodată, ne mai fiind în stare să cumpere, nici comerțanții n'au cui vinde, astfel pe rând, progresiv, în funcție una de alta, și răzărâna, sărăcise și celelalte și scăzând creditul ei, și al celorlalte. După datoriile vin apoi execuțiile, și prinderile, licitațiile cu pierderea la tobă a pernelor, și cerealelor țărâniei, și mărfurilor din magazinele comerțanților, falimentul băncilor, reducerea circulației de numerar, și sărăcim și, sărăcește țara. Ofoarte tristă procesiune de evenimente, căreia trebuie să i se pună punct. Și din toată sărăcia noastră numai unii profită, pentru că legea premiilor le dă dreptul să profite: **exportatorii!** Aceștia cumpără eftin și vind scump și pe deasupra mai au și premiu dela stat, în baza legii d-lui Ionescu-Sisești.

lata faptele cari ne fac

a ne vedea declinul și a ne considera în stare virtualmente de ruină generală, după care, nu e pentru nimeni o enigmă, că ce mai are să urmeze. Este dar fără îndoială că ne găsim în plin dezechilibru economic și nu mai e, deasemenea pentru nimeni, un secret că la această ruină generală ne-a codus „**ritmul vechi**” al liberalilor, politica prin „noi înșine” care a alungat și a profugat capitalurile ce erau să ne între în țară sau cari ne-au fost în țară, și sistemul nenorocit, uzitat aproape 10 ani, al taxelor enorme de vamă la export care a tăiat orice poftă a străinătății de a mai cumpăra din România, lăsând astfel pe cei mai buni cumpărători ai noștri să se orienteze spre alte piețe mondiale. Era „bineînțele” mai rentabil pentru liberali să se canalizeze toată averea țării în casadele de fer ale întreprinderilor lor spre a li se da astfel puțința să primească tantieme și interese grase, după capitalurile pe cari potențai guvernărilor liberale, ministri și politicieni liberali, le-au investit în întreprinderile protejate de stat prin legi cari puneau taxe urcate de vamă la export și cari excludeau posibilitatea de investire a capitalurilor străine în țară.

Și pe cât de prea interesați au procedat, corupând totul, oamenii „ritmului vechi” — liberalii, — pe atât de stângaci și prost pân'la gradul de dobitocie procedază oamenii „ritmului nou”, cei actuali!

Declinul nostru economic și social, se vede dar, e rezultatul nerușinatului și prostului ritm în care a mers țara noastră sub guvernările liberale și merge sub a Siseștilor-Iorghisților-Argetoianisților.

Totul se datorește împrejurării că prea am fost scoși din ritmul nostru înțelept, cumpătat și chibzuit, — prea am fost scoși din ritmul nostru — sănătos!

Citiți și răspândiți „Românul”

Partidul liberal și guvernul Iorga.

Dl Duca președintele part. liberal și șeful iubit al lui Tancred Constantinescu care pe timpul guvernării Național-Țărăniste nu scăpa nici un prilej de a sabota chiar și cu mijloace nepermise guvernarea noastră, de data aceasta se transpune în rolul de sfătuitor și ne îndeamnă să nu facem opoziție prea dărză guvernului actual, ba chiar își ia curajul să ne îndemne să l ajutăm atunci când face bine. Numai că noi nu vedem de loc că acest guvern ar putea face și ceva bine. Dacă pentru partidul liberal a fost un bine că guvernul nu s'a sesizat de gestiunea Băncii-Generale, gestiune care arunca o lumină urâtă chiar asupra Dlui Duca și dacă pentru acelaș partid liberal guvernul Iorga-Argetoianu găsește în aceste vremuri de grea încercare — un miliard de Lei pentru răscumpărarea acțiunilor societății petrolifere „Steaua Română”, nimic mai natural decât că partidul liberal să-i dea tot concursul. Dar atunci partidul liberal să-și arunce masca, și să o arate pe față că sprijinește acest guvern, deoarece-ce polițica lui este aceeași politică economică făcută de partidul liberal până la 1928. Să nu-și închipue

liberalii că opinia publică a acestei țări și îndeosebi pătura țărănească nu-și dă seama, că toate relele ce s'au abătut asupra ei mai ales, sunt roadele guvernărilor liberale dela război încoace Prin taxele vamale de 30.000—40.000 pe vagonul de grâu, 20.000—30.000 pe perechea de boi și 2000—3000 pe bucata de porc am pierdut toate piețele din străinătate, iar milioanele încasate în felul acesta pe spatelul agriculturii au fost aruncate pentru țara noastră și incuraja o industrie parazită, care la rândul ei avea menirea să alăpteze pe sugacii partidului liberal. Timp de 10 ani liberalii n'au dat nici un ban pentru agricultură, în schimb pentru „Creditul Industrial” s'au găsit sute de milioane din bugetul permanent deficitar al statului. Pentru „Creditul Agricol” partidul liberal nu numai că nu a dat nici un ban, dar atunci când delegații guvernului nostru Național-Țărănesc duceau tratativele pentru încheierea celui de al doilea împrumut, care avea tocmai această menire, partidul liberal a deslăntuit cea mai crâncenă luptă de sabotare a lui, amenințând pe bancherii străini că, ei nu vor recunoaște nici o-

dată obligațiunile ce statul nostru le va lua față de străinătate pentru acest împrumut. Deci pentru agricultură nimic, în schimb, toate favorurile pentru întreprinderile liberale, ca d. ex.: Reșița, Letea, Frigul, I. R. D., P., fabrica de postav dela Buhuși a lui B. Știrbei, Petroșani, și altele al căror nume 'mi scapă momentan, în care erau plasați — dela dl. Duca începând — toate capacitățile part. liberal. Deci cum să nu sprijinească Dl Duca guvernul de specialiști al Dlui Iorga. Numai cât să fie așa de bun și să ne slăbească cu sfaturile. Noi, partidul Național-Țărănesc și cu noi alături întreagă țara îl cunoaștem destul de bine și pe dl Duca și pe dl Argetoianu, și am fi orbi dacă n'am vedea că ce ție dracu, ce ție tată sau, care sârmanul domn Iorga le joacă în ciur. Toată opera guvernului actual nu-i altceva decât aplicarea metodelor liberale, și atunci de ce vă mai ascundeți după degetele lor? Haide, luați-vă curaj și aruncați masca, căci cu, ori fără ea țara vă cunoaște și răsplata la fel va fi pentru unii ca și pentru ceilalți.

Foileton.

Pe Zeppelin.

Un tânăr ziarist vrând să scrie un articol despre peirrea lumii, îi apare omul de mâine, care îl ridică în slavă pe un zeppelin și, departe, de tot ce e pământesc, îi face reproșuri generației de azi relevând altele calități, mai alese, ale generației viitoare.

— Imi pari ca și cum de întâia dată ai contempla mai cu luare aminte cele ce te împrejmuesc și să te fii adâncit în cele ce ți-am împărtășit, îmi zise tovarășul meu necunoscut, ale cărui cuvinte mă impresionau ca ale unui savant cu mare renume. Cuvintele lui mai blânde aveau asupra mea un efect sedativ și mă deșteptau din reverie.

— Nu, nu — deloc! răspusesem. Cele ce mi-ai spus sunt lucruri vagi, de cari nu am fost nici odată preocupat, doar numai trecător. Imi ajungea să le privesc lucrurile și faptele, dar nu le-am judecat nici odată . . .

— De sigur nu, căci voi, sunteți obișnuiți a deosebi cauza

pe cauzalitate și pentru a vă justifica faptele, căutați geneza lor în izvoare deosebite fiind obsedează numai de partea miraculoasă a lor, care fascinează. La fiecare lucru vechi, care vi se pare să-l fi descoperit, îi puneți o etichetă, — cauza, cauzalitatea — ca și cum, astfel, totul s'ar rezolvi. Partea grea a lucrului vă intimidează și e natural de ce nu vă luați în totdeauna osteneala de a judeca cu adevărat

— Lasă-mă să termin, îmi spuse când observă că exasperat de aberațiunile sale voiam să-l intrerup. Dacă ați descoperit amnarul, ați ridicat Babilonul, ați clădit cele trei piramide, și imitându-l pe Nœe ați construit mari vase fumegânde de oțel după asemănarea celei dintâi lotche de pe Nil apoi învidiând paserile v'ăți făcut aripi cu cari să vă întreceți cu ele în sbor, dacă începând cu cornele sălbătăcimilor și până ați învățat să-l turnați ferul, n'ăți avut altă treabă de cât a vă face pumnale, arcuri, toiege, — credeți că prin astea totul ați biruit? . . .

— N'am biruit, dar vom birui l-am intrupt totuși.

— Asta da, — n'ăți biruit, dar veți birui și, prin cine? Prin noi? Asta încă nu înseamnă că voi să fiți biruitorii adevărați. Biruința va fi numai a noastră. Ia seamă că trăiți doar numai o clipă și până veacurile vechi se vor putea îmbrățișa cu cele noi, neștiutoare, enigmatice și suferinde, vă vor urma alții, — însă despre cari să nu-ți imaginezi că vor umbla călare pe câte o cometă, căci ar fi ca și cum ție-a închipui că toată divinitatea s'a animat de muchea Olympului . . . Aici omul viitorului surăse ușor apoi continuă. Omul viitorului va cugeta mai mult și mai repede. Va dispune de forțe și energii de cari voi nu dispuneți. Și, astfel, nimic nu-ți va fi cu neputință și nici scump, căci acolo unde forța lui slabă nu va isbuti, se vor întrepune forțe superioare artificiale . . . Nu rade!

Mi-am permis să m'arăt mai bine dispuns, căci cele spuse de omul viitorului începură sa nemi fie lucruri noi. În adevăr, a început să mă delecteze seriozitatea cu care îmi vorbea și am uitat și de zeppelin și de înălțimi și de sfârșitul lumii. Că încep,

Ungaria pe calea pocăinții?

Cauzele demisiei guvernului Bethlen. — Condițiile împrumutului.

Marți la 18 curent guvernul Bethlen și-a depus mandatul în mâinile Regentului Horty. Demisia guvernului a avut un efect surprinzător în Ungaria, mai cu seamă după ce guvernul a reușit să obțină împrumutul francez de 5 milioane lire sterline, (cca. 4—5 miliarde lei), care sumă, ținând seamă de mlca întindere a țării vecine, este destul de mare. Nu același efect l-a avut această demisie în străinătate și nici la noi. Și de ce? Pentru că nu se putea admite ca obținându-l împrumutul contele Bethlen să mai steie în fruntea țării când știut este că sub guvernarea sa de 10 ani, Ungaria cu un teritoriu redus și cu o populație de 8 milioane avea un buget anual de cca 30 miliarde lei (950 milioane penghei), cifră care în comparație cu teritoriul țării și numărul populației este enorm de mare și din care, evident, cea mai mare parte a fost cheltuită pentru scopuri legitimize de restaurare a Habsburgilor revizioniste, de propagandă pe față și subversivă, tocmai contra acelei țări care azi în mod atât de generos i-a oferit ajutorul prea apreciabil, — contra Franței și țărilor aliate ei — între cari și contra noastră. Sub tutoratul premierului Bethlen, știm s'a întâmplat scandalosul caz al falșificării de franci francezi, execuția de prințul Finkelstein episcopu militar Zdravatz etc. și răspândiții de un oarecare Ivanovici prin Olanda, cari mai târziu au fost arestați și condamnați drept satisfacție la cererea întregii Europe. Apoi contra-banda de arme italiene dela Sengothard împotriva prevederilor tratatelor de pace. Și în tot timpul guvernării o prelungită chochetărie cu Rothermeere în Anglia și Mussolini în Italia pentru revizuirea păcii întreținând o armată camuflată. În această lumină a faptelor guvernul Bethlen nu mai avea ce căuta la conducerea țării față de Franța de al cărei ajutor depindea soarta Ungariei și mai cu seamă că Franța la acordarea împrumutului a pus următoarele condiții: **1. Incetarea propagandei revizioniste. 2. Dezavuarea anschlussului.** (unirii Austriei cu Germania), **3. Renunțarea definitivă la casa de Habsburg. 4. Un control financiar internațional,** care să supravegheze întrebuințarea bugetului. Că voința Franței se caută a se respecta, se observă din faptul că cu formarea noului guvern a fost însărcinat contele Karolyi din partidul independent al celor de 48, cari întotdeauna militau contra Habsburgilor.

Vom vedea mai târziu dacă Ungaria acceptă să meargă pe calea pocăinții. Franța i-a deschis-o! Politica perfidă a Ungariei o cunoaștem și timpurile ne vor dovedi dacă va stărui să și-o păstreze.

Invinuiri nedrepte aduse Camerei de agricultură din Arad.

— Acuza d-lui Ionescu-Sisești și răspunsul d-lui dr. Iustin Marșieu președintele camerei agricole. —

Va da d. Sisești satisfacție județului Arad?

La 12 Iulie d. Ionescu-Sisești ministrul de agricultură ținând în parlament un discurs în legătură cu modificările legii camerei agricole a adus câteva foarte grave acuze Camerei de agricultură din Arad, între altele spunând că directorul ei și personalul iau salarii prea mari, că disponibilul de încasări de lei 3.900.000 nu s'a găsit în casa Camerei și nici la Banca națională sau la Casa de depuneri, și că subvenția de lei 1.500.000 dată camerei de d. ministru al agriculturii Mihalache pentru cumpărarea de sămânțe a fost întrebuințată în alte scopuri. Afirmările d-lui ministru Sisești au provocat în Camera de deputați o adevărată alarmă și au fost de natură a trage la îndoială și încrederea celor cari păstrau cele mai frumoase amintiri activității vaste a camerei noastre de agricultură.

Nerăbdători a cunoaște adevărul, am aflat în No. 3 al Buletinului oficial al Camerei agricole răspunsul d-lui dr. Iustin Marșieu, al actualului ei președinte.

Acest răspuns este chiar bine venit întrucât aruncă o perfectă lumină asupra adevăratei situații a Camerei noastre de agricultură și destramă toate acuzele cari i-au fost aduse pe nedrept.

În rezumat, d. președinte al Camerei precizează că salariul directorului și al personalului este cel legal. Astfel d. director N. Popescu primește o indemnizație lunară de chirie de lei 2.500 și ridică salariu lunar, după detragerea cuvenite legale, Lei 12.403 și nu lei 49.000 cum afirmase în parlament d. Ionescu Sisești. Sec-

retarul și contabilul primesc lunar salariul de lei 10.000 respective 8000 lei. Directorul camerei, afară de salariul său primește o indemnizație pentru redactarea buletinelor — agricol și avicol și pentru transport în suma de lei 8000 respective 6000 lei cari retribuții îi revin după o muncă prestată în afară de atribuțiunile sale pur oficiale. În ce privește disponibilul de încasări de 3.900.000, această sumă nu numai că se găsește, dar cu autorizația ministerului agriculturii No. 2387/1929 primită în 1929 e depusă pe lângă o dobândă reală de 10% la Banca Românească și Banca Marmaroș și fructifică anual lei 350-400.000, realizând până în acest an un venit de 1000.000 Lei (precis 933.282 Lei). În caz că suma ar fi fost depusă la Banca națională, județul ar fi decăzut dela acest venit. Iar în ce privește subvenția de lei 1.500.000 primită dela d. Mihalache, că ea ar fi fost întrebuințată în alte scopuri nici asta încă nu corespunde adevărului întrucât chiar inspectorii generali Mittelstedt și Teodoru au constatat contrarul celor afirmate de d. Sisești. Adevărul e că această sumă s'a întrebuințat exclusiv pentru cumpărare de sămânțe, camera cheltuiind în acest scop 2.458.995 Lei.

E de văzut ce va face d'acum d. Ionescu-Sisești pus fiind în adevărata cunoaștere a situației.

Ceace i se impune este să dea spuselor sale o categorică desmințire, în parlament, în timp util, căci nu se poate admite ca unei camere

apricole, ca acea din Arad cea dintâi între cele dintâi, să i se aducă asemena acuzații cari se socotesc drept calomnii în fața precizărilor relatate.

Dar, poate să încapă vre-o îndoială asupra cinstei conducerii camerei noastre de agricultură, când e știut că mașinile agricole au fost cumpărate de cameră, din Cehoslovacia cu 10% mai puțin de cum le-a cumpărat din același loc Ministerul, și a realizat pentru cameră o economie de lei 145.625. — Apoi porzolu pe care acum ministerul îl recomandă pentru cumpărare dela Banca agronomilor în pachete de 7-5 kg. pentru lei 125 cu rabat de 10% ab București, conducerea camerei noastre îl cumpără (același porzol) cu lei 95. Unde mai este apoi efectivă colaborare a camerei cu agricultorii din județ, unde este activitatea frumoasă dezvoltată dela întemeierea ei din 1925. Rezultatele frumoase se cunosc de județul întreg. D. Sisești a fost cel dintâi care, între elogiile aduse de bărbați pricepuți, a învinovătit conducerea camerei de rea administrație. Să fi fost o calomnie tendențioasă sau d. Sisești să fi căzut în gresala de a se fi declarat înainte de a consulta actele oficiale.

Cunoscute fiind de întregul județ lucrările camerei noastre, acuzaele ating întregul județ și d. Ionescu-Sisești e moralmente obligat să dea județului care l-a ales satisfacția cuvenită. De ceace ne temem este, că n'o mai fi având timp s'o facă . . .

FOILETON.

Continuarea din pagina 1

să-mi dea și dreptate, era primul semn că ne vom împrieteni. Și asta, mă făcu să zâmbesc.

— Să știi, nu mai ești băiatul serios de mai înainte, se indignă. Voi înceta orice comunicație cu tine . . .

— Te rog, era, . . . iartă-mă, o imprudentă, văd și eu . . . îi imploram iertare. Dar zâmbetul nu mai vroi să mă lase. Clipile anterioare de teamă și de emoție erau înlocuite de o dispoziție prea bună ca să mai pot ceda cuvintelor sale.

— Nu râde, bre a naibii, că doar îți vorbesc de lucruri noi.

— Ei, — hai, nu râd, îi răspunsese.

— Și fiindcă îți vorbeam despre ce va fi, despre omul ce va succede, află, că omului viitor nu-i vor lipsi nici averile nici banii . . .

— Și nemții avuseră, . . . vroiam să-l completez, fiindcă mi-au venit în minte milioanele de mărci din război, pe cari plă-

teau nemții pt. o cutie de chibrituri.

— Aurul va fi banul de viitor, continua el.

— Păi, asta nu e nimic, — ași fi vrut să-i răspund, — par'că noi n'avem la Moscova . . .

— Omul viitor nu cunoaște luxul. Aici simțeam mângăerea unei reconfortabile adieri și-mi veni în minte multe duzini de ciorapi de mătăasă. Omul viitor, imi vorbi el, va avea numai cele necesare, dar va trăi mai bine. Nu va cunoaște ce e somnul. O doză presată de „electron”, înghițit îl va înviora. Nu va mai fi îmbulzeală pentru locuințe . . .

— 'Nainte de sf. Dumitru! imi ziceam.

— Fiecare din oamenii viitori va avea casa în spinare. Nu va trece un ceas și mașina „edificator” va ridica o casă cu mai multe caturi, fără ca oamenii să fie nevoiți a se cățăra luni de zile de zidurile ce se clădesc a-nevoe. Casa, cu caturi cu tot, e comprimabilă într'un mic geaman-

tan portativ. Ei și, omul viitor de va apăsa un buton dela vestă se ridică imediat în slavă și circula cu rapiditatea luminii . . . iar cât dă de douăori din călcăi, se coboare la pământ, — acolo unde va voi Femeilor nu le este dată această facultate: ele vor umbla numai pe jos, pe picioarele lor, căci așa ajung — mai departe!

— Mizerabilii, ce egoiști, mă gândeam.

— . . . Și omul viitor nu cunoaște decât o singură lege imi explica el.

— Eu: Adecă legea aia: „fă ce face popa”. Aici nu mă mai puteam răbda să nu râd cu poftă;

— Râde bre, râde, pe socoteala ta răzi . . .

Urmează.

P. Puticiu.

Citiți și răspândiți „Românul”

† Coloana bunului creștin

Capul sf.-lui Ioan Botezătorul.

„Prăznuindu-se ziua naștă lui Irod a jucat fata Irodiade mijloc și a plăcut lui Irod. Păzindu-se jurământ a mării și a zis: da-mi... capul Ioan Botezătorul”. (Matei 14, 6)

1. Fata Irodiadei nu putea fi decât așa cum s'a născut crescut. Născută din mamă frănată, crescută cu dansul, petrecerile, era firesc să aibă numai ce știa, ce putea, ce vroia. O fi fost omul și dansul în gîinile bunei cuviințe și dansurile noastre românești sunt cele cuviincioase din lume. Poate pricina asta sunt tot mai puțin părăsite de lumea plăcerilor, tot cazul feciorul înțelept va avea noaște și în dans, care fată îl va fi soție credincioasă. Mai înțelept însă îți vei alege soția la lucru la tors, fesut, în bucătărie, spălarea, îmbrăcarea, hrănirea și altele mai mici.

2. Beția și necumpătarea la mâncare e un fel de desfrânare pentru că tot cel ce nu știe să stăpânească, să se țină în frînă bunei cuviințe, desfrânat este Mîntea, sufletul tău este ca apă: limpede, sau tulburată. Și și bălți cu mocirlă dinjos, deasupra cu apă limpede. Te vei în ea, te poți spăla cu ea, pe să și bei din ea. Dacă însă te cirezi de porci prin ea, tot roșul se scormonește și te scorbesc de apa tulburată. Un singur pahar de beaură îmbătătoare de ajuns, să-ți schimbe mîntea, să-ți tulbure judecata. Ingerul vestit despre Ioan Botezătorul că beaură îmbătătoare nu bea, va găti căile Domnului, mai se vor bucura de el. Pentru că mai mărunț lucru ne trebuie decâtă senină și cum vrei tu faci lucruri mari cu judecată și burată. Nu tulbura cu beția, păstrează-ți totdeauna prin tăvie limpezimea judecării.

3. Câte nu e în stare să promită, să plănuiască, să porocască, să gândească un cap anșit! De unde să fi putut să înțeleagă capul ingreuiat al Irod, că i se va cere cel mai limpede, cel mai senin, cel mai flăcărat cap de om născut pe tată și mamă? Din mulțimea petelor amețite, întunecate și țepite ale oaspeților dela masa bogată a lui Irod ar fi putut să leagă fata pe oricare, că dă Irod făgăduise orice, dar a pe cel mai limpede care nici era la masă. „Stea și stea se sebesc în mărire”, dar între ei și cap e și mai mare osebină Irod a avut puterea, să dea pe cel mai limpede și prin această se infigă în sfînta Evanghelie grozav ca fiara în turma de și scârboș ca viermele în poala Ioan a avut țaria, să-și dea pul străfulcitor ca fulgerul noapte și senin ca albastrul cerului. Fii credincios curățenții credincios cu orice preț, și credincios până la moarte, că și cu prețul vieții tale. Așa Voia lui Dumnezeu, așa te va cinsti și oamenii. Căci spus drept, ce cinstiști tu mai mult capul lui Irod, sau capul lui Ioan Botezătorul? Pr. F. Codreanu.

În seara zilei de 29 Aug. c. va avea loc la Caporal Al. c. o șezătoare culturală urmată de dans sub conducerea harnicilor învățători G. Poliș și I. Gurba. Intrarea benevolă.

Bravura „ritmului nou“.

Duminecă la 16 cor a avut loc o foarte violentă ciocnire între trenul accelerat care era în drum dinspre Roma la Viena și un tren de marfă. Locomotivele și mai multe vagoane deraiând de pe linie s'au resturnat cauzând o panică de nedescris și având mai multe victime. Ciocnirea s'a întâmplat la Goes, în Stiria, lângă orașul Leoben, noaptea După dările de seamă primite în țară, sunt până la 20 morți și peste 30 răniți. Șeful de gară și personalul de serviciu, făcuți vinovați de ciocnire, au fost imediat arestați. Șeful gării a declarat că făcuse serviciu nentrerupt o zi și două nopți. Din cercetări rezultă că în seara zilei nenorocite șeful gării făcuse un mare chef și astfel, deși în serviciu, a adormit și a lăsat semaforul deschis, semnalând linia liberă.

La 18 curent a sosit la Londra pe zeppelin A. S. R. Principesa Ileana cu soțul ei A. D. Anton de Habsburg.

La 16 cor. și-a implinit 10 ani de domnie Regele Alexandru al Serbiei. Aniversarea a prilejuit mari manifestații de simpatie în întreaga țară. Solemnitățile au fost anunțate din zorii zilei prin salve de tunuri. Belgradul a fost pavozat și decorat în mod impresionant. Seara a avut loc o grandioasă retragere cu forțe, orașul fiind până la periferii feeric iluminat. La palat s'a primit un număr enorm de telegrame de felicitare. Registrul deschis la curtea regală, a fost a coperit în câteva ore de nenumerate semnături.

La Toledo, în statul Ohio, altele patru bănci și-au închis ghișeele. Ele motivează că insolabilitatea a fost provocată de panica depozitorilor cari alarmându-se fără motiv au cerut acestor bănci să plătească depunerile. Capitalul total al băncilor astfel ajunse în spasmul falimentar este de o sută milioane de dolari.

Cetim că în Ecuador punându-se premii pentru mamele cu cei mai mulți copii, cel dintâi premiu a fost decernat femeii M. Perez de 47 ani, având 27 de copii

Duminică, la 16 cor. a avut loc la locuința d-lui protopop Traian Vățian căsătoria religioasă a prietenului nostru medic Dr. Ion Pescariu cu Dșoara Tuția Vățian. Nași au fost d. fost deputat Alexandru Vlad și Dna Dragu din Caransebeș. Cele mai călduroase felicitări.

Premiile primite până acum dela d. Ionescu-Sisești de toți Neumanii, Tennerii, Leipnickerii & Co.

Bastardul concubinajului Iorga-Cuza-Argetoianu: legea cu premiile. . .

Am vrea să știm: Ce-au primit plugarii? ~

— Cifre scandaloase! —

Cetim în Buletinul agricol local No. 3 niște date numerice cari exasperează pe ori care om pătruns de simțul dreptății. Credem că, după cele publicate de noi în trecut, nu mai e nevoie de nici un comentariu spre a-și imagina orișicine nerușinatul procedeu cu premiile și rezultatele jafului la care e lăsată pradă țărănimea din țară și cea din județul Arad al cărui deputat ales este d. Ionescu Sisești, ministrul agriculturii.

Cetii, dar, textual datele numerice din buletinul camerei agricole:

„După datele ce deținem până în prezent, au fost plătite următoarele sume, ca premiu pentru cereale și făină exportată din țară de către exportatori, prin pasul de frontieră Curtici“:

1. Salamon Leipnicker	60.000 Lei
	30.000 „
	45.000 „
	30.000 „
	30.000 „
	<u>195.000</u>
2. Tenner & Böhn	118.000 lei
	15.000 „
	15.000 „
	30.000 „
	<u>Total: 178.000</u>
3. Gardos & Bornstein:	
	30.000 lei
	15.000 „
	120.000 „
	15.000 „
	135.000 „
	<u>Total 315.000</u>
4. Rado & Veisz (Timișoara)	180.000 lei
5. Lud. Messer . .	15.000 „
6. Frații Neuman	58.000 „
	97.000 „
	<u>213.000 lei</u>
7. Leop. Rona (Timiș)	90.000 lei
8. Kardos & Gammer	45.000 lei
9. V. Klein (Timiș)	30.000 lei
10. Fr. Mandl (Aradul nou)	15.000 lei
11. Fischer Bela (Timiș)	45.000 lei
12. (N. R. Dar unde mai sunt și ceilalți?)...?? lei...	

Totalul până nainte de 15 August a. c. este astfel pe baza acestor cifre ale Camerei de agricultură de Lei: 1.000.000 și treisutedouăzecișuina de mii lei, bani în mână și profit curat. Unde mai e profitul ce l-au câștigat exportatorii plătind un preț minimal pentru grâu? Vă rog faceți o mică calculare și veți da

de o sumă. care va prezenta un profit minimal de 150% [chiar scăzând cheltuelile de transport Dar cât a profitat țărănimea? Problema asta din urmă o dăm pentru deslegare d-lui Ionescu-Sisești!

Un mic calcul. . .

De pildă să luăm pe oricare dintre favorizații d-lui Sisești, pe oricare dintre Neumani, Tennerii etc. Să ii punem și să ne răspundă d. ministru al agriculturii la următoarele întrebări.

Adevărat este că [beneficiarii legii Dsale cumpără grâul cu 80—120 lei?

Noi știm că oricare Bohm, Tenner et Co. cumpără grâul cu Lei 180—220 Lei maja. Premiul după vagon de 10 tone e de Lei 10.000. Deci pe majă vine premiu de Lei 100. Astfel cumpărând exportatorul cu 180—220 Lei și primind 100 lei premiu, după ce facem scăderea cifrei din urmă din cea dintâi ne rămâne 80—120 Lei, Așa dar exportatorul plătește maja de grâu cu 80—120 lei atunci când noi ăștia-lăți consumatorii de pâine și săracimea plătește maja de grâu cu 250—280 Lei, deci mai scump ca Tennerii et Co. și țărănimea producătoare nici de o parte nici de alta nu e plătită cu profit, iar de către profitorii legii d-lui Sisești este fără să exagerăm, formal exploatăată.

Adevărat este că beneficiarii legii Dsale au un câștig de până 150%?

Pentru că noi mai știm că de pildă în Cehoslovacia grâul românesc se plătește cu Lei 65 Kor. cehoslovace, corespunzând la prețul de cca. 325 Lei. Astfel exportatorul d-lui Ionescu-Sisești vinde maja de grâu în Cehoslovacia cu lei 325, pentru care mai primește 100 lei premiu, deci maja de grâu e vindută de exportator cu (325 plus 100) 425 Lei. Exportatorul a cumpărat maja de grâu în țară cu 180 Lei. Să scădem acești 180 lei din 425 și ne rămâne 245 Lei. Să scădem din acești 245 Lei cheltuelile de transport al exportatorului cca. 4000 de vagon la punctul de frontiera Halmei) cca. 40 de lei de marfă și să mai scădem de fiecare majă subtitlu de alte cheltueli 5 Lei. vom avea un rest de Lei 200 venit curat al exportatorului după fiecare majă metrică. Maja metrică fiind cumpărată cu 180 Lei iar câștigul fiind de 200 Lei, — oare venitul curat nu este de peste o sută la sută? deci de cca 120—150%. La fel de mare e venitul exportatorului și dacă exportează pe la Brăila, unde grâul e plătit cu 300 lei maja.

Ce a eșit din pupăciunea d-lui Iorga cu antisemitul Cuza. . .

În parlament s'a întâmplat la constituirea Camerei spre surprinderea deputaților „induoșătorul spectacol“, că d. Iorga să-l strângă în brațe și să-l pupe pe amicul Dsale, pe d. ACE Cuza, pentru că acesta prezidând la constituire îl ridică în slavă în o cuvântare extrem de sentimentală, ce provoacă pupăciuni între cel slăvit și cel ce slăvește D. Cuza s'a declarat atunci aderent și sprijinitor statornic al guvernului și deci și al actelor sale. A venit momentul discutării și votării legii valorificării cerealelor, legea asta cu premiile acea a mi-

nistrului Ionescu Sisești. D. Cuza, antisemitul, a tăcut, a aprobat, — și ce (?): ca Neumanii, Böhmii, Tennerii, Leipnickerii să exploateze țărănimea și să primească daruri de câte 10.000 lei de vagon. și iarăși din pungile noastre, căci am mai spus-o odată în coloanele acestui ziar — timbrele pe pâine nu totdeauna sunt plătite de brutari ci și de consumatori. Dar nu numai d. Cuza, ci și gardiștii de fer, — de păcură și mai ști' doamne cari toți „iubitonii de Patrie și de neam“ au aprobat!

Din concubinajul Iorga-Argetoianu-Cuza nici nu putea eși decât un bastard monstru.

Cum am putea mai bine boțea acest guvern, dacă nu de un adevărat concubinaj. Dar legea valorificării cerealelor? Un adevărat bastard monstru, care

cu coadă și cu coarne hidos, ne rânjește în față răsfățat de procreatorii lui spre rușinea țării și a neamului întreg.

Avem azi și grâu „negru“ și pâine „neagră“. Ar fi cazul ca și aici să intervină parchetul.

După spirtul negru avem azi și pâine „neagră“ cea netimbrată dar și grâu „negru“ cel cumpărat de profitorii legii Sisești. Dacă brutarii cari nu timbrează pâinea sunt aspri pedepsiți, de ce n'ar putea fi pedepsiți și cei cari exploatează munca țărănimei? Care dintre măsuri ar fi de mai mult folos social, cea care pedepsește pe brutari sau care ar pedepsi

pe profitorii primei d-lui Sisești? Oare să nu fie nici o dispoziție legală pe care s'ar putea întemeia o acțiune comună contra uzurpatorilor recoltei plugărimii. Rugăm parchetul să afle modalitatea și credem că precum își făcuse întotdeauna datoria, își va face și acum când int reșele unei mare mulțimi din această țară și însăși ale țării sunt în joc!

„Bravuri“ de salturi mortale.

Legea d-lui Sisești, adoptată de guvern și votată de parlamentul Iorga Argetoianu-Cuza este socotită de guvern ca o adevărată „bravură“ de salt mortal, numai că saltul mortal cu toate consecințele sale nefaste nu-l execută nici d. Sisești, nici d. Iorga, nici d. Argetoianu sau d. Cuza,

ci noi, toți, plugărimia, țara întreagă. Ia asupra sa d. Sisești, d. Iorga, Argetoianu, Cuza întreaga răspundere pentru consecințele ce au să vină, căci să se știe saltul este dintre cele mai periculoase și încă unul ca ăsta și ne-am frânt gâtul.

Veni-vor d. Sisești și deputații arădani la darea de seamă, la sate? Ce ne vor spune??

Aflăm că d. Sisești se pregătește de dare de seamă prin județ însoțit de deputații și agronomii d-sale cu cari făcu alegerile. Ce ne va spune? Că i doare sufletul, că n'a vrut să ne lovească, sau va cere iertăciune că, vezi doamne nu e specialist cum

s'a spus ci un biet om, ca toți oamenii. Ei dar, dacă e ca toți ăilalți oameni, atunci, oricine ar putea fi mi istru și eu și dumneata, și purcarul și văcarul satului! Dar ce ne vor spune dnii deputați ai „ritmului nou“?... Să vie, noi îi așteptăm!

Duminecă 23 Cinema Elite

Femeea în lună

Săptămâna

ABONAMENTUL:

anual 160 Lei.
 Pentru autorități, in-
 treprinderi și institu-
 ții anuale 250 Lei.
 Publicațiunile, și alte înserații
 oficiale, cuvântul 2 Lei. Publi-
 cații și înserații mai mici de
 25 cuvinte, taxă fixă 50 Lei.
 Reclame, pe cm. patrat 4 Lei.

CALENDARUL ORT.

August 31 zile.

24 — Luni.
 25 — Marți
 26 — Miercuri
 27 — Joi
 28 — Vineri
 29 — Sâmbătă (sărb.
 relig.)
 30 — Duminică
 31 — Luni

Auzi, ci-că guvernul Iorga-Argetoianu nu va deschide parlamentul la 15 Oct. ci numai cu o lună mai târziu, — fiindcă numai așa speră să-și prelungească domnia până la iarnă. El se scuza că la 1 Oct. se deschide, în capitală, congresul interparlamentar și asta l'ar împedeca să se ocupe și de treburile țării...

Inscrierile la Liceul Moise Nicoara din Arad încep precis la 1 Sept. Cererile pentru examenul de primire în cl. I. se dau la 25-31 August. Examenele de admitere, integrale, de corigență și diferență se dau la 1 și 2 Sept iar acele particulare la 1-10 Sept. Cursurile încep la 3 Sept. ora 7 dim. Pentru cl. I. la școala normală de fete sunt 15 locuri. Inscrierile la 25-31 Aug!

La Arad bătute epidemia paraliziei înfantele. Până acum s'au îmbolnăvit peste 23 inși, copii sub 6 ani. Bolnavii au fost puși imediat sub îngrijiri serioase medicale. Medicii cunoscători ai epidemiei slătuesc părinții că îndată ce observă la copii un început de febră să-l anunțe de îndată pe medicul cel mai apropiat și să izoleze copilul. Căcea mai bună măsură de prevenție se recomandă pentru părinți galgarizarea zilnică a gurii cu desinfectante, spălarea fructelor și evitarea circulației în afară de casă iar pentru copii, să fie ținuți în casă, în cea mai mare curățenie și a nu-i lăsa să fie sărutați de nimeni. În vederea bolii farmaciile s'au aprovizionat cu

toate medicamentele necesare iar Spitalul de copii și de epidemii au mărit numărul paturilor în salele de copii pentru a da puțină oricărui bolnav să fie numai decât plasat și îngrijit. Probabil că din cauza epidemiei, grădinițele de copii vor sta închise până la sfârșitul lui Septembrie. Intrucât numărul bolnavilor ar fi mai mare se va interveni pentru a nu se deschide deocamdată nici școlile primare. Sezonul epidemiei, precum se afirmă în cercurile medicale, e în lunile calde de vară și se poate întinde până în lunile de toamnă. Grație măsurilor igienice luate, se speră, că îmbolnăvirile nu vor lua proporțiile de acum câțiva ani din capitală, unde au fost și multe cazuri de mortalitate.

Comisia interimară Arad a concediat din serviciu pe funcționarul Abaffy dela biroul cinematografulor municipale, aflându-se că nu e cetățean român. Aflăm că au fost concediați și mulți șoferi și calauzi dela serviciul uzinelor de autobuze pe motive încă necunoscute.

Sâmbătă la 15 cor. s'a celebrat în biserica ort. din Ineu cununia dsoarei Aurora Voștinariu, fida vrednicului, învățător Ilie Voștinariu din loc, cu tiparul teolog Ionel Poleacu. Nași au fost d. protopop fost deputat Cosma cu doamna. Serviciul religios a fost servit de părintele Feier. Transmitem familiei Voștinariu și căsătoritilor sincere felicitări.

A avut un succes moral și material dintre cele mai frumoase serbarea aranjată la Nădlac, în seara zilei de Sâmbătă (la Sf. Maria mare) de Soc. Tinerime române. Serbarea a avut loc în restaurantul „Dacia”.

FOOTBALL

Două victorii arădane

Gloria a bătut pe C. A. Ciaba la 2:1 (2:0)

C. A. A. confirmă superioritatea fotbalului local.

Sâmbătă și Duminică Aradul a avut ca oaspe echipa ungariei „C. A. Csaba”. Interesul față de matchul ce s'a desfășurat pe arena „Gloriei” era pronunțat spectatorii umplând tribuna pentru a asista la astfel de emulari ce poartă reclama internațională.

„Gloria” prezentându-se în plină forță și în forma obișnuită a renunțat a bate la puncte mari oaspeții pe cari îi trata ca atare mulțumindu-se cu 2:1 (2 0).

Jocul era frumos. „Csaba”, s'a prezentat în ținuta de sărbătoare cu toate forțele sale cunoscute ungariei. Că a ieșit învinsă e meritul Gloriei care dispune de o tehnică proprie și specifică prin care ajunge la rezultat. Am remarcat vioiciunea jucătorilor cari odihniți, ușor vor relua lupta în vederea campionatelor de toamnă. S'au relevat: Albu, Bali Tisza și

C. A. A. — Csaba 5:1 (2:1)

A doua zi față cu C. A. A. care încet se reformează tinzând spre cucerirea locului prim în clasă — Csaba a suferit o înfrângere zdrobitoare. La aceasta a contribuit ocul tare din prețiuă cu Gloria. Cu toate că în prima repriză sau menținut demn jucând la 2:1. „Csaba” decade în a II repriză, C. A. A. atacă vehement susținută de apărarea puternică, ridicând scorul la 5:1.

Astfel se confirmă din nou ascensiunea fotbalului arădan, iar în șirul steagurilor decorative atârână unul nou, ce amintește o nouă victorie cea din 15 și 16 August.

Amicale

„Olimpia” — „Șoimii” 4:4 (2:1)
 „Șoimii” — „Banatul” 3:3 (3:1).

Timișoara.

Ferencváros — Ripensia 4:2 (4:0)
 o înfrângere inexplicabilă pentru cei ce cunosc pe Ferencváros.

Cluj

Kispest (Ung.) — Romania (Cluj) 2:1 (1:1)

Universitatea — Kispest 3:2 (1:0),

Oradea

C. A. O. — C. A. Cluj 4:1 (1:1)

Internaționale.

România — Lituania va avea loc la 26 August a. c.

România — Franța, va juca abea

în anul 1932. echipa Franței fiind angajată față cu alte țări.

După înfrângerea suferită de „Ripensia” din Timișoara față de „Hungaria” la 3:0 (1:0) — noua formațiune a Ripensiei este: Zombory; Bürger, Hockszári; Ágner, Rafinsky, Deheleanu, Hrehuss, Schwartz, Dobay, Semler.

Rezerve Crișan (portar) Kotormany, Lakatos, Beke Wetzer.

Aradul și campionatul diviziei naționale. În numărul participanților la campionatul diviziei naționale, între cele 14 echipe Aradul va prezenta două. Nu se știe însă cari vor fi aceste două echipe.

Se lucrează stăruitor la redactarea regulamentului de joc. Drept sancțiune nouă și necunoscută până acum este: echipa participantă care se va retrage din divizia națională, va fi încadrată mai inferior, în ultima categorie din regiunea la care aparține.

Ordinea de repartitie a echipelor ar fi următoarea:

București: 2.

Arad: 2.

Oradea: 2.

Cluj: 2.

Brașov: 1.

Sibiu: 1.

Ploști: 1.

Reșița: 1.

Tg. Mureș: 1.

Timișoara:

Seriile se vor stabili prin tragere la sorți, iar echipele vor fi împărțite în două grupuri.

Timpul când va trebui să înceapă campionatul de sigur va fi 6 Septembrie.

Europa și situația jucătorilor.

I) Țări în cari profesionalismul există oficial: Anglia, Scoția, Țara Galilor, Irlanda, Austria, Cehoslovacia, România, Ungaria, Canada și Statele Unite.

II) Țări cari recunosc jucători de orice fel: Italia, Belgia, Țările Americii de Sud.

III) Țări cari vor introduce profesionalismul: Franța, Germania, Jugoslavia, Portugalia.

IV) Țări cari nu recunosc profesionalismul: Belgia, Olanda, Norvegia, Danemarca și Suedia.

România — Polonia.

Echipa națională a României care va juca cu Polonia, are următoarea formație: Salmari, Burger, Albu, Robe, Steinbach Ciolac, Glanzman, Covaci, Sepi Boudola, Kocsis.

După o statistică făcută la Berlin, omenirea de pe glob vorbește în 3424 limbi și dialecte. Din această cifră pe America cade 1624 iar pe Europa 587. Limba germană o vorbesc 80—, franceza 60—, engleza 150—, iar limba spaniolă o vorbesc 40 milioane de oameni.

Diverse

La Lot în Cehoslovacia a murit un negustor M. Steiner. În vârstă de 101 ani, chiar în ziua când își serbase al 101-lea an dela naștere. Se spune că niciodată în viață n'a fost bolnav și era în posesiunea facultăților sale mintale până în momentul când își închisese ochii.

La Boston în America trăiește un fabricant de textile Robert Meynard care aseamănă până la neregunoașterea lui Hoover președintelor unite. Se zice că ambii s'ar fi înțeles că la toate sărbătorile, fabricantul să strângă mâna publicului în locul lui Hoover. Nu știm, dacă cumva s'ar afla de șiretlăc oare nu s'or fi supărând americanii?

Iată că d. Hamangiu ministrul dreptății a născocit și alt leac care să ne „purifice”. La toamnă va aduce o lege în baza căreia judecătorii să depună examene peste examene, — vorba vânelor și pentru cei ce intră și pentru cei ce se „înaltă”. Noa ce „teorie” că doar nu i-o fi venit în minte s'o bage și magistratura în „ritmul nou” sau pe ardeleni să-i scoată, fiindcă's mai toți de alt „ritm”... O, chi, chi! Numai zile d'ar avea — nu zicem, ba. Judecătorii cari or fi păzit președestrășnic urnele ce naiba să caute la judecătorii?... Cică e o „teorie” de „purecare”...

La 1 Octombrie, iată că iar ne vin de prin lume și țară domni de-î mici și mari la congresul interparlamentar din București și ni-or sădea în țară, — se zice, cincisprezece zile. După congres ne vor vizita orașele mari și câteva locuri climatice și balneare... Care dintre ei, oare, va cere să fie dus și pe la saute? Acolo ar putea vedea: sărăcia pe jos și sărăcia călare... Așa, poate, că am căpăta și un imprumut! Dar, cu ce se va lăuda d. Argetoianu? Va spune, de sigur: „ca la noi, nici într-o țară, pita'i rea, pita'i amară, dar cu timbru-î bună iară!!”

România
 Chestura Poliției Municipale
 Arad.

Nr. 2149.

Publicațiune.

În conformitate cu ordinul Ministerului de Interne, Direcțiunea Generală a Contabilității, Nr. 15656, K, 1931, se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 8 Septembrie a. c. orele 9 dimineața, se va ținea în curtea chesturii de Poliție, strada Mărășești Nr. 20 licitație publică a multor obiecte găsite în anii 1928-1930, 1 Septembrie, a căror proprietari nu s-au putut stabili.

Licitanții vor depune Comitei de Licitatie un vadiu de 500 lei înaintea de începerea licitației. Cunoștințe mai detaliate asupra acestor obiecte, se pot primi în fiecare zi înainte de masă, la această Chestură de Poliție, camera Nr. 7.

4 August 1931.

Șeful Biroului de Spectacole.
 Indescifrabil.

FEMEI

Nici o teamă sau grijă

la deranjări și intreruperi, precum și opriri ale regulei lunare.
 Adresați-vă imediat mie cu încredere.

AJUTOR prin remediul meu special, experimental și cu eficacitate imediată, chiar în cazuri când toate celelalte mijloace întrebunțate n'au dat nici un rezultat. Ajută adesea chiar numai după câteva ore, ceace mi-au confirmat fericite, multe femei recunoscătoare.

Prețul 480 lei. — și foarte concentrat 680 lei. —

Expediție în mod discret prin ramburs, scutit de vamă fără alte speze în interval de 3 zile. Întrebunțarea lesnicioasă și fără intreruperea ocupației zilnice. Garantat nevătămător! Comandați imediat și scriți de cât timp suferiți. Rog dați clar adresa Dv.

E. H. Müller, Teplitz-Schönau/36
 Schlangenbadstr. 36 Cehoslovacia